

Idioms in Colours

Kristine Harutyunyan

All languages possess a great number of word-groups which are known as idioms.

The use of idioms much depends on the context. Proceeding from the assumption that individual meanings of polysemantic words can be observed in a certain context it is argued that idioms are to be defined through specific types of context. Free word-groups make up variable contexts, whereas the essential feature of idioms is a non-variable or fixed context. Non-variability is understood as the stability of the word-group. In variable contexts which include polysemantic words, substitution of one of the components is possible within the limits of the lexical valency of the word under consideration (Ginzburg 1979:72).

Idioms are to a great extent a product of culture. They come into being on the basis of the specific worldview of a particular speech community and reflect its empirical, historical and spiritual experience. As a manifestation of national wit as a particular sort of national creativity, idioms through the system of images, symbols and stereotypes fixed in them, carry on from generation to generation the accumulated culture and thus ensure national identity.

Idioms are claimed to have powerful cohesive force. Being institutionalized units of the language they are shared by all members of a given speech community or various subgroups within it and bind the members of such groups together as a manifestation of their identity. At the same time idioms have the power of keeping out non-members of the group and distinguishing such groups from others (New Developments in Modern Anglistics 1997:118). Taking into account all these peculiarities, idioms should be translated with special care.

Our research has shown that the idioms with colour terms that are found in the novels of British and American authors are translated in different ways into Armenian and Russian. The first variant of translation is to use the equivalent idiom existing in Armenian or Russian. On the other hand, if a corresponding equivalent is non-existent, idioms can be translated with the help of non-idiomatic expressions.

A certain number of examples are adduced below:

*And round Crum were still gathered a forlorn hope of **bluebloods** with a plutocratic following.*

(Galsworthy 104)

*Եվ Քրումի շուրջ դեռ հավաքվել էին զուր հույսերով փարված **ազնվականները** դրամատեր ընկերների շքախմբով:*

(Galsworthy 145)

И вокруг Крума все еще собирались представители голубой крови с их былыми надеждами, а за ними тянулась плутократия.

(Galsworthy 438)

*It always ends up making you **blue as hell**.*

(Salinger 94)

*Միշտ դրանց ցարճառուով **դրամադրությունը ընկնում է:***

(Salinger 120)

*Вечно из-за них **расстраиваешься**.*

(Salinger 320)

In the first example the idiom *blue blood* has equivalents both in Armenian and Russian languages (though it is not introduced in the Armenian translation), whereas the idiom *blue as hell* is translated without the use of colour terms. The colour term *blue* has the meaning of sadness and gloominess only in the English language:

*I've been thinking of the past and I am as **blue as the devil**.*

(Maugham 62)

*Հիշում էի անցյալը ու այնպես **դրամադրությունն ընկավ:***

(Maugham 72)

*Я думала о прошлом, и у меня теперь **страшная хандра**.*

(Maugham 246)

*I just felt **blue as hell**.*

(Salinger 125)

*Հոգնածությունն չէի զգում, առհասարակ ոչինչ չէի զգում, բացի **սուկալի դրամությունից:***

(Salinger 160)

*Вообще ничего не чувствовал, кроме **жуткой тоски**.*

(Salinger 349)

*You are **seeing blue** tonight, old thing.*

(Galsworthy 223)

*Այսօր ամեն ինչ **մռայլ էս տեսնում**, սիրելիս:*

(Galsworthy 680)

Сейчас тебе все представляется в мрачном свете.

(Galsworthy 455)

*I have absolutely got to have an interest in life, or this country will give me **the blues**.*

(Galsworthy 348)

*Ես անպայման պետք է մի հեղափոխություն ունենամ կյանքում, քեզ է այս երկիրը **սև ուրբաթի պես մեղամաղձոք** կդարձնի ինձ:*

(Galsworthy 456)

*Мне просто необходимо найти какой-то интерес в жизни, иначе эта страна нагонит на меня **зеленую тоску**.*

(Galsworthy 651)

The last example seems to be more vivid and interesting as the idiom *to give the blues* is translated both into Armenian and Russian with the help of the idioms containing colour terms different from the original, i.e. *black* and *green*. Though the translators have used different colour terms, the translations are very appropriate as they reflect exactly the same mood that is expressed in the original. The fact that *sadness* in Armenian is of the *black* colour whereas in Russian it is *green*, can be explained by national and cultural peculiarities of the given languages.

*One did not reach him or so it was reported by members of the family who, out of old-time habit or absent-mindedness, would drive up **once in a blue moon** and ask after their surviving uncle.*

(Galsworthy 38)

*Նրա մոտ անկարելի էր մտնել, և կամ այդպես էին ասում գերաշուրանի այն անդամները, որոնք հին սովորության ուժով, կամ էլ ցրվածության մի րոպեին, գալիս էին **հազարից մեկ** ու հարցնում իրենց ողջ մնացած հորեղբոր առողջությունը:*

(Galsworthy 440)

*До него не добраться, или так, по крайней мере утверждали те из родни, кто по старинной привычке или рассеянности **нет-нет**, а заходили сюда проведать своего последнего дядю.*

(Galsworthy 641)

*Then all of a sudden, **out of a clear blue sky**, old Sally said, "Look, I have to know".*

(Salinger 106)

Հանկարծ, **առանց այլիայլորթյան** Մալլին ասում է. – Լսիր, ես ուզում եմ հասրարի բնական:

(Salinger 136)

Вдруг **ни с того ни с сего**, Салли спрашивает: – Слушай, мне надо точно знать.

(Salinger 331)

The idioms *once in a blue moon* and *out of a clear blue sky* have no equivalents in Armenian and Russian.

The majority of the idioms with the colour term *white* (սպիտակ, белый) have positive meaning, whereas the idioms with the colour term *black* (սև, черный) are negative. Yet there are some exceptions: *white elephant*, *to show the white feather in the black*; *աչքի սևը սպիտակ անել*, *սևին սպիտակ ասել*, *սպիտակ բիծ*, *սպիտակ ջարդ*; *белая горячка*, *штопать белыми нитками*, etc.

*His truly English pragmatism, could not help feeling that Michael would be well rid of a **white elephant**.*

(Galsworthy 66)

Սովոր իր բուն իսկ անգլիական պրագմատիզմով, պիրի ունենար այն զգացումը, որ Մալլը, փառք ասածն, **սպառվեց սև ճնշող բեռից**:

(Galsworthy 455)

*Соме как истый англичанин, склонявшийся к прагматизму, констатировал бы с облегчением, что Майкл отделался от **про-моздкого бремени**.*

(Galsworthy 311)

The idiom **white elephant** is typical only of the English language.

*Plenty of straight men racing but a lot of **blackguards** hanging about the sport.*

(Galsworthy 92)

Ազնիվ մարդիկ շար կան ձիարշավի ասպարեզում, բայց քիչ չեն նաև **սրիկաները**, որոնք պրոպոլում են այդ ասպարի շուրջը:

(Galsworthy 147)

*В мире скачек достаточно честных людей, но сколько **мерзавцев** примазывается со стороны!*

(Galsworthy 568)

Well, he would tackle it, write to Jon, and put the whole thing down in black and white.

(Galsworthy 176)

Այն, իր ձեռքը կվերցնի խնդիրը, կգրի Ջոնին, **սևով սպիտակի** վրա կշարադրի ամբողջ այդ անցյալ պատմությունը:

(Golsuordi 641)

Он напишет Джону, изложит все как есть - черным по белому.

(Galsworthy 778)

- *War-paint?* - *Yes, white waistcoat.*

(Galsworthy 78)

- Լրիվ պաշտոնակա՞ն: - Այո, **սպիտակ բաճկոնակ:**

(Galsworthy 82)

- *Полный парад?* - *Да, белый жилет.*

(Galsworthy 58)

The idioms *black and white* and *white waistcoat* are translated with the help of the same colour terms. On the other hand the translation of *blackguards* is different.

*This was early in December, so that when **Black Week** came, he was enabled to say to everybody...*

(Galsworthy 130)

Դեկտեմբերի սկիզբն էր դա, այնպես որ երբ «**Սև շաբաթը**» վրա հասավ, Երբըրաբը կարժեռ իրավունք սրտցավ բոլորին հայտարարելու...

(Galsworthy 183)

*Это было в самом начале декабря, так что, когда пришла “**Черная неделя**”, он мог всякому сказать..*

(Galsworthy 465)

Black week is 10-15 December, 1899. During this short period the English army suffered a number of defeats. This expression can be understood correctly in case of one's good knowledge of the history of Britain (cf. *Black Tuesday*).

*Coming hastily out of a door, he received simultaneously a **black eye**.*

(Galsworthy

99)

Շրիսի դուրս գալով մի դռնից, նա միաժամանակ երկու հարված
սրածով՝ մեկն աչքի փակ, ուր **կապույտ**:

(Galsworthy 503)

Поспешно войдя в умывальную, он тотчас же получил **синяк**
под глазом.

(Galsworthy 343)

In this example again the colour term *black* is replaced by another one.
And he would live to a green old age, like his dear father.

(Galsworthy 242)

Ու որչ-տոչոր կապույտի մեկն խոր ծերությունն, իր սիրելի հայրիկի
նման:

(Galsworthy 344)

И он доживет до **глубокой старости**, как его дорогой отец.

(Galsworthy 577)

“Well”, he said, “they brought me up to do nothing, and here I am in the
sear and **yellow**, getting poorer every day”.

(Galsworthy 14)

-Դեհ, - ասաց նա,- ինչ մանկությունից սովորեցրել են ոչինչ չանել, և
սհա հիմա, երբ **փերկներս դեղնում** ու բախվում են արդեն, օրից օր
ավելի եմ աղքատանում:

(Galsworthy 406)

-Да,- сказал он,- я так воспитан, чтобы ничего не делать, и
вот теперь, **на склоне лет** моих, нищаю с каждым днем.

(Galsworthy 618)

The colour terms *green* and *yellow* refer to an old age only in English. However, in
Armenian we can see a translation - *փերկներս դեղնում եմ* where another colour term is used.

I am one of these very **yellow** guys.

(Salinger 75)

Ես ի բնե **փախկույտ** եմ:

(Salinger 95)

Я по природе **трус**.

(Salinger 302)

*It is funny kind of **yellowness**, when you come to think of it, but it is **yellowness**, all right.*

(Salinger 76)

*Տարօրինակ **վախկոտություն** է, որ մտածում ես, բայց այնուամենայնիվ, **վախկոտություն** է:*

(Salinger 97)

*Странная **трусость**, если подумать, но все же это **трусость**.*

(Salinger 303)

The colour term *yellow* in English is connected with *cowardice* and *sensation*. The meaning of sensation is reflected in Armenian and Russian (ազնօնն արհեստական, դեղին մասնով), but *yellow* in the meaning of cowardice is peculiar only to English.

People live in the world full of colours which acquire different symbolic meanings. The meaning of the idioms containing colour terms is connected with the symbolic associations that exist in the particular speech community. This fact can't be neglected in the process of translation.

Idiomatic paremiological dictionaries are full of amusing periphrases of well-known idioms, proverbs and sayings, which, in fact, have very little to do with the complex meaning of the corresponding unit. It is not surprising therefore that these rather impressionistic definitions are of no or very little help to the user of language who is unable to form the necessary link between the meaning of an idiom and an appropriate discourse situation. Especially it affects foreign learners who fail to make a proper choice to match a particular speech event (New Developments in Modern Anglistics 1997:110).

References:

1. Ginzburg, R. et al. (1979) *A Course in Modern English Lexicology*. M.: Vyshaya shkola.
2. *New Developments in Modern Anglistics (1997)* M.: Moscow University Press.

Sources of Data:

1. Galsworthy, J. A. (1975) *The Forsyte Saga*. Books 1, 2. M.: Progress Publishers.
2. Galsworthy, J. A. (1975) *Modern Comedy*. Books 1, 2. M.: Progress Publishers.
3. Galsworthy, J. A. (1973) *Saga o Forsyatak*. Tr. by N. Voljina, M. Bogoslavskaya, N. Bobrova, Vol. 1, 2, 3. M.: Khudozhestvennaya literatura.
4. Galsworthy, J. A. (1973) *Sovremennaya komedia*. Tr. by R. Rayt-Kovaleva, A. Krivcova, M. Lorie. Vol. 1, 2, 3. M.: Khudozhestvennaya literatura.

5. Galsworthy, J. A. (1977) *Forsaytneri patmutyun*. Tr. by K. Surenyan. Vol. 1, 2, 3. Yerevan: Sovetakan grogh.
6. Galsworthy, J. A. (1980) *Jamanakacic katakergutyun*. Tr. by K. Surenyan. Vol. 1, 2, 3. Yerevan: Sovetakan grogh.
7. Maugham, W. S. (1985) *Theatre*. M.: Vyshaya Shkola.
8. Maugham, W. S. (1983) *Teatr*. Tr. by G. Ostrovskaia. M.: Pravda.
9. Maugham, W. S. (1985) *Tatron*. Tr. by J. Hovhannisyan. Yerevan: Sovetakan grogh.
10. Salinger, J. D. (1982) *Catcher in the Rye*. New-York: A National General Company.
11. Salinger, J. D. (1982) *Nine Stories*. M.: Progress Publishers.
12. Salinger, J. D. (1982) *Raise the Roof Beam, Carpenters*. M.: Progress Publishers.
13. Salinger, J. D. (1999) *Nad propostyu vo rji*. Tr. by R. Rayt-Kovaleva. Kharkov: Folio.
14. Salinger, J. D. (1999) *Devyat rasskazov*. Tr. by R. Rayt-Kovaleva. Kharkov: Folio.
15. Salinger, J. D. (1999) *Vyshe stropila, plotniki*. Tr. by R. Rayt-Kovaleva. Kharkov: Folio.
16. Salinger, J. D. (1978) *Tarekani artum andundi ezrin*. Tr. by A. Ghukasyan. Yerevan: Sovetakan grogh.
17. Salinger, J. D. (1978) *Tspeghneri bardzr ataghdzagortsner*. Tr. by A. Ghukasyan. Yerevan: Sovetakan grogh.
18. Salinger, J. D. (1978) (1978) *Iny patmvatsq*. Tr. by A. Ghukasyan. Yerevan: Sovetakan grogh.

Գունային դարձվածքներ

Գունանունները շատ հաճախ օգտագործվում են դարձվածքներում: Դարձվածքները մեծապես մշակույթի արդյունք են: Դարձվածքների իմաստաբանության հիմքում շատ հաճախ ընկած են տվյալ ազգին և մշակույթին հատուկ պատկերացումներ և գաղափարներ: Դարձվածքների տարրերը լեզվական կառույցում լինելով ընդհանրույթ՝ միևնույն ժամանակ մաս ամենաակնառու լեզվական առանձնահատկություններն են, որոնք արտահայտում են այս կամ այն լեզվի ազգային հատկանիշները, նրա բառակազմական, քերականական և ոճական նրբերանգները:

Գունանուններ պարունակող դարձվածքների իմաստը կապված է տվյալ հասարակության մեջ գոյություն ունեցող գունային խորհրդանիշների հետ: Ակնհայտ է, որ այս փաստը չպետք է անտեսվի թարգմանություններ կատարելիս: